

Lärare i nationella minoritetsspråk

Till Sametinget och nationella minoriteters riksorganisationer som erhåller statsbidrag 2014, berörda skolhuvudmän, Länsstyrelsen i Stockholms län och Arbetsmarknadsdepartementet

2014-03-27
1 (2)
Dnr 2013:678

Lägesrapport regeringsuppdrag att förstärka tillgången till lärare i nationella minoritetsspråk (A2013/2958/Disk).

Regeringen gav i början av hösten 2013 Skolverket i uppdrag att genomföra insatser för att förstärka tillgången till lärare i nationella minoritetsspråk. I uppdraget anges att Skolverket i första hand ska prioritera lärare i samiska och meänkieli i förvaltningsområdet för respektive språk.

I samband med skolmyndigheternas samråd med företrädare för nationella minoriteters riksorganisationer under hösten informerade Skolverket om regeringsuppdraget.

I början av december 2013 skickade Skolverket information om utbildningssatsningen till alla minoritetssamordnare i förvaltningsområden för samiska och meänkieli samt till Sametinget, Sameskolstyrelsen, Sáminuorra ungdomsförbund, Svenska Tornedalingars Riksförbund – Tornionlaaksolaiset och Länsstyrelsen i Stockholms län.

I mitten av januari 2014 samlade Skolverket in en första intresseanmälan. De kommuner som inte lämnat någon intresseanmälan kontaktades igen.

Den 23 januari bjöds alla minoritetssamordnare och nämnda organisationer in till en informationsträff om utbildningen via ett webinarium. Alla inbjudna fick sedan meddelande per epost att sändningen kunde ses i efterhand på följande webbadress: <https://skolverket.adobeconnect.com/a1155067572/skolverket20140123/>

Skolverket skickade därefter ut en enkät till alla minoritetssamordnare samt till de personer som vid webinariet eller på annat sätt meddelat intresse för utbildningen. I februari 2014 fanns totalt 30 anmälningar om intresse att delta i utbildningssatsningen för undervisning i ämnet modersmål samiska (24) samt meänkieli (6).

Efter kontakt med lärosäten och avstämning med de sökande gjordes ett urval utifrån de språkvarieteter i samiska som lärosätena kunde erbjuda; nord- och sydsamiska.

Andra urvalskriterier var de sökandes språkkunskaper och behoven av lärare i modersmål i kommunen.

Från följande kommuner anmäldes sedan personer för vidare kartläggning till respektive lärosäte: Arjeplog, Berg, Härjedalen, Krokom, Storuman, Strömsund, Ös-

Skolverket

Lärare i nationella minoritetsspråk

2014-03-27yyyy-MM-dd
2 (2)
Dnr 2013:678

tersund och Umeå för samiska vid Umeå universitet. Jokkmokk, Kiruna, Pajala och Umeå för meänkieli vid Stockholms universitet.

Under våren 2014 genomförs validering av de sökandes förkunskaper och utreds behov av utbildning. Lärosätena, Umeå och Stockholms universitet, förbereder kurser och individuella studieplaner för de studerande. Kursstart beräknas i början av höstterminen. Studierna ska vara avslutade senast 2016. Definitiva antagningsbesked till minst 12 studerande ges i maj-juni.

För de intresserade personer och skolhuvudmän som inte kommer med i denna första utbildningsomgång kan det bli aktuellt med flera och senare utbildningar för att förstärka tillgången till lärare i nationella minoritetsspråk.

Lena Ålander
Undervisningsråd
Projektledare

Mats Wennerholm
Undervisningsråd

Bifogas
Regeringsuppdrag
Sändlista

REGERINGSKANSLIET

Arbetsmarknadsdepartementet

Regeringsbeslut

I

2013-08-15

A2013/2958/Disk

Statens skolverk
106 20 Stockholm

Skolverket
Drnr 61-2013:678
2013 -08- 22
Beslutsdatum
Handläggare C. Thinz Fjellström

Kopia till:
Verkstab
Reg

Uppdrag till Statens skolverk för att förstärka tillgången på lärare i nationella minoritetsspråk

Regeringens beslut

Regeringen ger Statens skolverk (Skolverket) i uppdrag att genomföra insatser för att förstärka tillgången på lärare i nationella minoritetsspråk.

I uppdraget ingår att se till att en lämplig utbildning görs tillgänglig och genomförs i syfte att minst tolv personer blir verksamma som modersmålslärare i de nationella minoritetsspråken. I första hand ska tillgången på lärare i samiska och meänkieli inom förvaltningsområdet för respektive språk prioriteras, i andra hand lärare i finska inom förvaltningsområdet för finska. I tredje hand ska insatsen inriktas på att förstärka tillgången på lärare i samiska, finska och meänkieli i hela landet och i fjärde hand på att öka tillgången på lärare i övriga nationella minoritetsspråk.

Skolverket ska i arbetet med uppdraget bygga upp ett samarbete som möjliggör att även kommuner, fristående skolor och andra på eget initiativ ska kunna öka tillgången av modersmålslärare i minoritetsspråken genom att använda sig av samma utbildningsmodell. Arbetet med att utforma och genomföra insatsen ska dokumenteras för att erfarenheterna ska kunna komma till användning framöver. I utförandet av uppdraget ska erfarenheter från utbildningsförvaltningen i Stockholm och Södertörns högskolas arbete med en lärarutbildning för romska lärare (Rapport angående lärarutbildning för tre romska lärare 2008–2010) tas till vara.

Den utbildning som anordnas ska huvudsakligen motsvara ordinarie lärarprogram med inriktning på grundskolan eller gymnasiet men anpassas till respektive persons förkunskaper, behov och förutsättningar. Det kan handla om validering av s.k. reell kompetens, tillgodoräknande av tidigare utbildning, distansundervisning eller deltidsstudier som kan ske parallellt med ordinarie arbete. Beroende på studenternas bakgrund

kan utbildningen omfatta ämnesstudier eller kompletterande pedagogisk utbildning.

Skolverket ska efter dialog med berörda lärosäten, Sametinget, Länsstyrelsen i Stockholms län och andra berörda bestämma hur ansökningsförfarandet till utbildningen ska utformas. De personer som kan bli aktuella för utbildningen ska ha goda kunskaper i aktuellt språk. Sökande från kommuner inom förvaltningsområdena som saknar eller har brist på verksamma lärare i samiska, meänkieli respektive finska ska prioriteras. Detsamma gäller sökande från sådana kommuner som kan visa att de har för avsikt att anställa sökanden på heltid efter utbildningen. Skolverket får utifrån tidigare erfarenheter och efter dialog med ovannämnda aktörer ta fram ytterligare kriterier.

Skolverket får för uppdragets genomförande disponera högst 3 700 000 kronor. Högst 400 000 kronor får finansiera myndighetens kostnader för samordning av insatsen. Resterande medel ska användas till finansiering av utbildningen vid relevanta lärosäten.

Medlen utbetalas engångsvis av Kammarkollegiet från det under utgiftsområde 1 Rikets styrelse för 2013 uppförda anslaget 7:1 Åtgärder för nationella minoriteter, anslagspost 3. Medlen betalas ut efter rekvisition från Skolverket som ska ha inkommit till Kammarkollegiet senast den 15 november 2013.

En kortfattad redovisning av uppdraget ska ges in till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet, med kopia till Utbildningsdepartementet) senast den 15 november 2014. En mer utförlig redovisning ska ges in till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet, med kopia till Utbildningsdepartementet) senast den 15 november 2015.

Ärendet

I propositionen Från erkännande till egenmakt – regeringens strategi för de nationella minoriteterna (prop. 2008/09:158) konstateras att många barn som tillhör de nationella minoriteterna har svårigheter att få modersmålsundervisning enligt gällande bestämmelser eftersom det råder brist på lärare i minoritetsspråken.

Tre lärosäten har under 2012 fått regeringens uppdrag att bygga upp ämneslärarutbildning i romani chib, finska, meänkieli och samiska i syfte att på längre sikt tillgodose en långsiktig försörjning av lärare. Det aktuella uppdraget syftar till att på kort sikt främja tillgången på modersmålslärare i nationella minoritetsspråk, främst samiska, meänkieli och finska, inom förvaltningsområdena.

På Regeringens vägnar

Hillevi Engström

Elin Jakobsson Viklund

Kopia till
Statens skolverk
Kammarkollegiet
Länsstyrelsen i Stockholms län
Sametinget
Sameskolstyrelsen
Universitetskanslersämbetet
Stockholms universitet
Södertörns högskola
Umeå universitet
Lunds universitet

Finansdepartementet/BA
Utbildningsdepartementet/S, GV
Landsbygdsdepartementet/JFS
Kulturdepartementet/KA

Lägesrapporten har skickats till följande organisationer och skolhuvudmän:

Sveriges Jiddischförbund
Judiska Centralrådet i Sverige
Riksförbundet Romer i Europa
Romano Pasos Research Centre
Centralförbundet Roma International
International Romani Union Norden
Svenska Tornedalingars Riksförbund
Sverigefinländarnas delegation
Sverigefinska Riksförbundet
Finska Pensionärernas Riksförbund i Sverige

Sametinget

Romska Ungdomsförbundet
Unga Romer
Judiska Ungdomsförbundet i Sverige
Sverigefinska Ungdomsförbundet

Arjeplogs kommun
Arvidsjaur kommun
Bergs kommun
Dorotea kommun
Gällivare kommun
Härjedalens kommun
Jokkmokks kommun
Kiruna kommun
Krokoms kommun
Lycksele kommun
Malå kommun
Sorsele kommun
Storumans kommun
Strömsunds kommun
Umeå kommun
Vilhelmina kommun
Åre kommun
Älvdalens kommun
Östersunds kommun

Pajala kommun
Övertorneå kommun

Skolverket

2 (2)

Haparanda stad
Kalix kommun

Sameskolstyrelsen